

Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av delbetänkande Vissa förändringar i jaktlagstiftningen SOU 2025:32

Er beteckning: LI2025/00742

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker de flesta av utredningens förslag på ändringar i jaktlagstiftningen. Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om en ny sekretessbestämmelse. Länsstyrelsen avstyrker förslaget till en ny bestämmelse om skydds jakt på andra vilda däggdjur än björn, varg, järv, lo eller däggdjur av annan art som är markerad med N, n eller F i bilaga 1 till artskyddsförordningen (2007:845). Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att avskaffa älgvårdsfonderna och att höja viltvårdsavgiften. Länsstyrelsen anser att utredningen inte i tillräcklig utsträckning beaktat den resursmässiga situationen inom länsstyrelsernas verksamhet kopplad till vilt i sin konsekvensanalys.

1.1 Förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259)

9 a §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Problemet att finna lagstöd för att spåra och avliva vilt som uppenbart lider aktualiseras återkommande hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen anser att föreslagen lydelse är väl avvägd. Länsstyrelsen delar bedömningen att enbart jakträttshavare bör ha rätt att spåra sådant vilt som kan antas vara så skadat eller i ett sådant tillstånd att det bör avlivas av djurskyddsskäl.

12 §

Länsstyrelsen tillstyrker de föreslagna ändringarna i andra stycket. Länsstyrelsen ser positivt på en tydligare reglering av jakträtten på allmänt vatten och på möjligheten att meddela föreskrifter om sådan jakt samt möjligheten att besluta om villkor i det enskilda fallet.

24 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser att förslaget är helt nödvändigt för att kunna utveckla vargförvaltningen i den riktning som regeringen önskar. Utan lagstöd för att fånga, märka och undersöka varg är genetisk förstärkning genom flytt av varg omöjlig.

26 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen vill poängtera att utökade krav på rapportering för att få kunskap om det samlade uttaget är en viktig del av viltförvaltningen. Det är viktigt för att känna till förutsättningar när till exempel myndigheterna behöver fatta beslut om skydds jakt eller andra åtgärder. Det är också viktigt för att kunna följa upp åtgärder.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget poängtera att det i praktiken kan bli svårt att få allmänheten att fullfölja anmälningsskyldigheten i de fall där enskilda exempelvis har rätt att flytta fågelbon, avliva skadat vilt eller vidta andra undantagsåtgärder. För att åstadkomma en fungerande rapportering kommer det att krävas omfattande informationsinsatser, vägledning och användarvänliga digitala lösningar.

42 §

Länsstyrelsen anser att begreppet *jakttillsynsman* av jämställdhetsskäl bör ändras till *jakttillsynsperson*.

1.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

40 kap. 7 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att införa en särskild sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen för att skydda uppgifter kopplade till skydds- och licensjakt efter varg. Det är viktigt att myndigheter har möjlighet att sekretessbelägga uppgifter om tid, plats och deltagare i sådana insatser, särskilt när det finns risk för hot, sabotage eller annan påverkan.

Samtidigt anser vi att det är en brist att utredningen inte har analyserat behovet av motsvarande sekretesskydd vid jakt efter andra stora rovdjur, såsom björn, lo och järv. Dessa jakter är i många

fall lika konfliktfyllda och kan medföra motsvarande säkerhetsrisker som vid jakt efter varg, både för deltagare och tamdjursägare. Att sekretesskyddet enbart föreslås för ärenden som rör varg framstår därför som en obefogad avgränsning. Om skyddsnivån för uppgifter styrs av vilken art jakten gäller, i stället för av den faktiska risken för hot eller påverkan, finns en risk att likabehandling och saklighet i myndighetsutövningen ifrågasätts.

Länsstyrelsen vill särskilt framhålla att personer som deltar i skydds- och licensjakt i regel är vapenägare. Uppgifter om enskildas vapeninnehav omfattas av sekretess i vapenregistret för att förhindra att information om vapen och vapeninnehavare hamnar i orätta händer. Mot den bakgrunden framstår det som inkonsekvent att deltagarnas namn, medverkan eller annan känslig information i samband med jaktinsatser skulle kunna vara offentliga, särskilt i ärenden där det finns en faktisk risk för hot, påverkan eller sabotage.

1.5 Förslag till förordning om ändring i jaktförordningen (1987:905)

23 a §

Länsstyrelsen vill påpeka att jakt efter fåglar för att förhindra skada på "annan egendom" inte är förenligt med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar. Detta då "annan egendom" inte finns uppräknad som skäl att ge undantag enligt artikel 9.1a. Av den anledningen kan inte skador på "annan egendom" utgöra skäl för skydds jakt efter fåglar vilket bör förtydligas i bestämmelsen. Naturvårdsverket ger redan idag sådan vägledning i avsnitt 3.3.3 i [Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt, Rapport 6568, maj 2012.](#)

23 b §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen vill dock i sammanhanget framföra att denna möjlighet kommer att innebära ett ökat resursbehov för länsstyrelserna.

28 d §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser det mycket viktigt att även rovdjur påskjutna med stöd av 28–28 b §§ ska anmälas. Länsstyrelsen behöver i förvaltningen ha kännedom om

skadade och möjligen döda rovdjur. Anmälningsskyldigheten ger även skytten en trygghet om dött rovdjur med skottskador senare påträffas. Då kan förhoppningsvis illegal jakt uteslutas om rapport om påskjutet djur inkommit sedan tidigare.

29 a §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget. Skälen för Länsstyrelsens ställningstagande redovisas nedan i avsnitt 4.2.3.

32 a §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Som tidigare nämnts är förändringen helt nödvändig för att de förvaltningsåtgärder för varg som föreslagits ska vara möjliga att genomföra.

33 och 34 §§

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att förkorta listan över statens vilt och delar utredningens bedömning att ändringen kan innebära viss förenkling och effektivisering av hanteringen av statens vilt.

40 c §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att flytta bestämmelsen till jaktlagen.

47 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen bedömer att förslaget också ger förenklad möjlighet till exempelvis skydds jakt efter skarv med stöd av bestämmelsen i bilaga 4 jaktförordningen (1987:905) i områden där sådant behov finns. Möjligheten till föreskrifter för att begränsa jakt i känsliga områden är nödvändigt om jakt på allmänt vatten blir tillåten efter anmälan.

49 §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att höja viltvårdsavgiften. Skälen för Länsstyrelsens ställningstagande redovisas nedan i avsnitt 6.5.

52 a-b och d §§

Länsstyrelsen avstyrker de föreslagna ändringarna. Skälen för Länsstyrelsens ställningstagande redovisas nedan i avsnitt 6.5.

Bilaga 5

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget som förtydligar vilka arter som förbuden i bilagan omfattar.

4.2.3 Nya regler som förenklar möjligheterna till skyddsjakt ska införas

Länsstyrelsen avstyrker förslaget, av följande skäl.

Länsstyrelsen är medveten om de skador som växande stammar av klövvilt kan medföra och inser att det kan innebära stora utmaningar för framför allt jord- och skogsbruk. Länsstyrelsen anser dock att det aktuella förslaget är allt för långtgående. Det medför en risk att ansvarsfördelningen förskjuts från markägare till myndighet och att skyddsjakt genom Länsstyrelsens beslut etableras som ett rutinmässigt verktyg i viltförvaltningen. Det strider mot jaktlagens struktur, där skyddsjakt är avsett att vara ett undantag som kan tillämpas först när andra medel visat sig otillräckliga.

De arter som primärt omfattas av förslaget är samma arter som det finns en uttalad vilja att skapa en framtida flerartsförvaltning kring. Omfattande beslut om skyddsjakt påverkar aktörernas vilja att samverka kring förvaltningen och riskerar att omkullkasta uppgjorda förvaltningsplaner samt att minska intresset för att delta i långsiktig förvaltning av klövviltet. Långsiktigt planerad förvaltning är avgörande för att minska risken för skador över större områden, ur ett landskapsperspektiv. Den föreslagna bestämmelsen riskerar därför att ur ett mer långsiktigt perspektiv leda till ökade skador.

Länsstyrelsen ställer sig frågande till att helt ta bort kravet om att andra skadeförebyggande åtgärder ska prövas samtidigt som nivån av skada som krävs för att skyddsjakt ska kunna beviljas sänks från *allvarlig skada* till *enbart skada*. Utredaren skriver att "andra lämpliga förebyggande åtgärder än jakt fortsatt har en viktig roll i viltförvaltningen". Länsstyrelsen bedömer att utan formella krav på förebyggande åtgärder minskar incitamenten att tillämpa sådana åtgärder innan skyddsjakt söks.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget framhålla att förenkling inte nödvändigtvis betyder att lägre krav ska ställas, utan snarare att onödig administration ska undvikas. Sett ur det perspektivet framstår den föreslagna bestämmelsen, med de låga trösklar som föreslås, som en onödigt betungande ordning ur såväl lantbrukarens

eller markägarens som Länsstyrelsens perspektiv, eftersom det sällan kommer finnas grund att avslå en ansökan om skyddsjakt.

Länsstyrelsen instämmer sammanfattningsvis i den risk som utredningen identifierar att förslaget medför en alltför omfattande skyddsjakt. Länsstyrelsen delar dock inte bedömningen att de mekanismer som utredningen föreslår för att motverka en alltför omfattande jakt är tillräckliga. De låga trösklar som föreslås kommer medföra en ökad mängd ansökningar vilket kommer kräva mer resurser av länsstyrelserna. Ansökningar om skyddsjakt bör dessutom hanteras skyndsamt, vilket riskerar att leda till oönskade undanträngningseffekter i relation till en redan underfinansierad övrig klövviltsverksamhet. Förslaget riskerar att sätta den befintliga förvaltningen ur spel och leda till att grundförutsättningarna för jaktlagstiftningen – att reglering av viltstammarna ska ske under ordinarie jakttid – rubbas.

6.5 Finansiering av en flerartsförvaltning

Länsstyrelsen vill inledningsvis poängtera att den nu gällande ordningen för finansiering av klövviltsförvaltningen, där älgförvaltningen är avsedd att finansieras med fällavgifter och registreringsavgifter, och övrig klövviltsförvaltning genom förvaltningsanslaget, inte är ändamålsenlig eller tillräcklig.

För det första är de registreringsavgifter som ska täcka Länsstyrelsens arbete med registrering av älgjaktområden på 2 300 kronor per ansökan oförändrad sedan 2011. Avgifterna täcker inte mer än 10-15 % av kostnaderna för Länsstyrelsens arbete med registreringsärenden. Naturvårdsverket bör ges i uppdrag att revidera registreringsavgiften så att det finns förutsättningar för full kostnadstäckning.

För det andra saknas i dagsläget ekonomiska förutsättningar för att på ett meningsfullt sätt arbeta med förvaltning av annat klövvilt än älg. Annat klövvilt än älg ökar i omfattning vilket har lett till en ökad konfliktnivå när intresset att hålla nere skador orsakade av viltet ska balanseras mot en jaktbar stam. Det finns ett stort behov av att arbeta med förebyggande insatser, såsom vägledning och information, för att främja god dialog mellan berörda intressen.

För det tredje så innebär systemet med fällavgifter och en förvaltning med full kostnadstäckning att avgifterna kan komma att behöva höjas till nivåer som är så höga att det inte längre är intressant att jaga älg.

Länsstyrelsen anser dock att det förslag som utredningen lägger om höjd viltvårdsavgift inte nödvändigtvis är en bättre lösning än befintligt system med fällavgifter. Förslaget väcker flera frågor, bland annat hur fördelning av medlen ska ske på ett sätt där regionala förutsättningar tas i beaktande. Regionala förutsättningar för förvaltning av älgstammarna påverkas av många faktorer, såsom nivån på älgstammarna, övrigt klövvilt, betesresurser samt förekomst av rovdjur. Den regionala fördelningen är en fråga som måste utredas innan Länsstyrelsen kan ta ställning till förslaget om finansiering genom höjd viltvårdsavgift.

Länsstyrelsen ställer sig även frågande till om det är rimligt att jägarkollektivet ska bära hela kostnaden för att förvalta klövviltstammarna på ett sätt som medför acceptabla nivåer av skador på skog och gröda samt tillgodoser andra samhällsintressen, såsom att motverka skador i trafiken. Länsstyrelsen kan se starka argument för att det är kostnader som bör bäras av flera aktörer med intressen som berörs eller påverkas av älg och övrigt klövvilt. I dagsläget har lokala älgstammar i Örebro län medvetet sänkts till en nivå där det finns mycket litet eller inget utrymme för jakt. Det är svårt att utifrån en situation där älgen inte kan brukas som resurs att motivera att jägarkollektivet ska bära kostnaderna för förvaltningen av älgen. Det förhållandet att det är markägarna som genom sin utslagsröst i landets älgförvaltningsgrupper har det avgörande inflytandet över förvaltningen av älgstammarna utgör enligt Länsstyrelsens mening ytterligare en omständighet som bör tas i beaktande när en ny ordning för finansiering av älgförvaltningen utformas.

Länsstyrelsen avstyrker sammanfattningsvis förslaget om avskaffande av älgvårdsfonderna och fällavgifter samt förslaget om att höja viltvårdsavgiften och att genom denna höjning finansiera förvaltningen av älg och övrigt klövvilt. Länsstyrelsen anser att Naturvårdsverkets förslag om en områdesavgift skapar bättre förutsättningar för förvaltningen av klövviltsstammarna i samverkan mellan berörda intressen. Länsstyrelsen förordar därför att förslaget om områdesavgift omarbetas på det sätt som krävs för att det ska kunna genomföras.

Om regeringen ändå väljer att gå vidare med förslaget om att höja viltvårdsavgiften så måste det utredas vidare hur medel kan fördelas med hänsyn till regionala förutsättningar.

11.3.2 Konsekvenser för länsstyrelserna

Länsstyrelsen konstaterar att flera av utredningens förslag innebär en ökad arbetsbelastning för länsstyrelserna.

Utredningen gör bedömningen att ökade kostnader kopplade till mer tillåtande bestämmelser om skydds jakt kan rymmas inom befintliga ekonomiska ramar, men konstaterar samtidigt att den bedömningen är mycket osäker. Länsstyrelsen anser att utredningen inte tagit tillräcklig hänsyn till att länsstyrelsernas uppdrag kopplat till klövvilt redan i dagsläget är underfinansierat. Det förebyggande arbete som är önskvärt att bedriva för att skapa bättre förutsättningar för den samverkan mellan berörda intressen som viltförvaltningen i stor utsträckning bygger har helt prioriterats bort på grund av att medel saknas. De resurser som finns går till att hantera det mest akuta. Utredningens förslag om utökade möjligheter till skydds jakt kommer leda till ytterligare undanträngningseffekter i tillägg till de hårda prioriteringar som redan i dagsläget görs mellan olika aktiviteter. Utredningens sammantagna förslag innebär fler arbetsuppgifter för Länsstyrelsen och en ökad mängd ärenden att hantera, samtidigt föreslås inte någon ytterligare finansiering. Det medför, om utredningens förslag genomförs, ännu sämre förutsättningar för Länsstyrelsen att hantera frågor kopplade till ökade stammar av annat klövvilt än älg och en höjd konfliktnivå. I förlängningen kommer bristen på resurser för att bedriva ett förebyggande arbete riskera att leda till att den lokala förvaltningen inte upprätthålls och att skador på skog och lantbrukets grödor orsakade av klövvilt ökar.

Utredningen gör bedömningen att förslaget att avskaffa fällavgiften på älg och älgvårdsfonderna bör medföra lägre kostnader för länsstyrelserna. Länsstyrelsen vill i sammanhanget framhålla att kostnaderna för administrationen av fällavgifter och älgvårdsfonden har varit obetydliga ställt i relation till den totala verksamheten kopplat till vilt.

Länsstyrelsen konstaterar sammanfattningsvis att utredningens sammantagna förslag kommer att leda till en ökad arbetsbelastning för länsstyrelserna. Länsstyrelsernas verksamhet kopplad till framför allt klövvilt, men även andra arter, är redan i dagsläget hårt ansträngd ur resurssynpunkt. Att påföra fler uppgifter utan att säkerställa tillräcklig finansiering riskerar att få allvarliga konsekvenser för viltförvaltningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lena Rådström Baastad med enhetschef Eva Maria Broberg Lennartsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vilthandläggare Johanna Månsson Wikland medverkat.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post orebro@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Örebro län, 701 86 Örebro, eller ring vår växel 010-224 80 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/orebro.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/orebro/personuppgifter